

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 grudnia 2015r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu, Wydział IX Gospodarczy w składzie :

Przewodniczący : SSO Iwona Dziamska

Protokolant: st. sekr. sąd. Dorota Jankowiak

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 8 grudnia 2015r. w Poznaniu

sprawy z powództwa W. J. zamieszkałego w M.

przeciwko (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. – KRS (...)

o ustalenie nieistnienia uchwały ewentualnie o stwierdzenie nieważności uchwały

1. oddała powództwo w całości
2. kosztami postępowania obciąża powoda i z tego tytułu zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 720 zł, tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego, 17 zł tytułem zwrotu opłaty skarbowej od pełnomocnictwa oraz 360 zł, tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu zażaleniowym
3. nakazuje ściągnąć od powoda na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Poznaniu kwotę 2.000 zł tytułem nieuiszczonej opłaty od roszczenia ewentualnego.

SSO Iwona Dziamska

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 7 października 2013r. powód W. J., zamieszkały w M., wniósł o stwierdzenie nieważności uchwały nr 5 Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników pozwanej spółki (...) spółka z o.o. z siedzibą w P. z dnia 2 października 2013r. oraz o zasądzenie kosztów procesu.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, iż na dzień 2 października 2013r. zwołane zostało przez J. N. – wspólnika pozwanej spółki, upoważnionego postanowieniem Sądu Rejonowego Poznań – Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu z dnia 14 sierpnia 2013r. w sprawie PO VIII Ns Rej KRS (...) Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników pozwanej spółki z porządkiem obrad, obejmującymi między innymi podjęcie uchwały w przedmiocie odwołania zarządu w dotychczasowym składzie.

Powód wskazał, iż uchwałą z dnia 10 maja 2013r. został już uprzednio odwołany z funkcji prezesa zarządu spółki, a zatem niedopuszczalne jest podjęcie uchwały w tym przedmiocie ponownie, bez ustabilizowania sytuacji prawnej. Uchwała z dnia 10 maja 2013r. została bowiem skutecznie zaskarżona i postępowanie w tym przedmiocie nadal się toczy. Zdaniem powoda niedopuszczalne jest ponawianie uchwał i tym samym obejście prawa w zakresie kolejnego legitymizowania podjętych z góry i do tej pory nieskutecznych działań prawnych, poprzez kolejne działania niezgodne z prawem.

Powód podał, że zaskarżona uchwała jest niezgodna z zatwierdzonym przez Sąd i stanowiącym podstawę udzielonego upoważnienia sądowego porządkiem obrad. Zgodnie bowiem z porządkiem obrad, uchwała winna zapaść w przedmiocie odwołania dotychczasowego zarządu en bloc, a nie poszczególnych jego członków w osobnych uchwałach.

Zdaniem powoda doszło także do naruszenia procedowania w toku zgromadzenia, albowiem ilość kart do głosowania rozdanych uczestnikom nie odpowiadała ilości posiadanych głosów, co zostało odnotowane przez notariusza sporządzającego protokół, a nadto wobec nierównej licznie kart do głosowania doszło do zafałszowania wyników, gdyż ilość oddanych głosów wyliczonych przez komisję skrutacyjną nie odpowiadała ilości głosów na przekazanych kartach do głosowania.

Postanowieniem z dnia 12 listopada 2013r. Sąd oddalił wniosek powoda o zabezpieczenie roszczeń. Zażalenie powoda na powyższe postanowienie zostało oddalone postanowieniem Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 31 lipca 2014r. sygn. akt I ACz 1223/14.

W odpowiedzi na pozew pozwany wniosł o oddalenie powództwa w całości i o zasądzenie od powoda kosztów postępowania według norm przepisanych.

Uzasadniając swoje stanowisko pozwany wskazał, iż jego zdaniem fakt odwołania powoda w dniu 10 maja 2013r. z członkostwa w zarządzie spółki, nie stanowił jakiegokolwiek przeszkody w odwołaniu go w dniu 2 października 2013r. Pozwany wyjaśnił, iż w związku z zaskarżeniem przez powoda uchwały, celem uniknięcia dalszych wątpliwości co do zasiadania powoda w zarządzie spółki, z daleko posuniętej ostrożności, powód został odwołany po raz kolejny.

Pozwany wyjaśnił również, że przepisy k.s.h. nie wskazują w sposób szczegółowy jak należy formułować poszczególne punkty porządku obrad w zawiadomieniu o zwołaniu zgromadzenia, czy też we wniosku o zwołanie takiego zgromadzenia. Wskazał, że zaproponowany porządek obrad nie wprowadzał w błąd. Wyraźnie wskazywał, że przedmiotem obrad będzie odwołanie zarządu w dotychczasowym składzie.

Pozwany przyznał, iż w rzeczywistości miała miejsce sytuacja, że ilość kart do głosowania nie odpowiadała ilości głosów. Wskazał jednak, że żadne przepisy prawa, ani umowy spółki nie wymagają, aby wspólnicy otrzymali taką ilość kart do głosowania, ile posiadają głosów. Zauważył, że pomimo sformułowania takiego zarzutu powód nie wskazał, na czym miałyby polegać związek między brakiem tożsamości ilości kart do głosowania, a rzekomym naruszeniem procedury. Zdaniem pozwanego powód nie wskazał także na czym miałyby polegać rzekome zafałszowanie wyników głosowania. Pozwany wyjaśnił, iż powód i J. B. dostali po dwie karty do głosowania (jedną reprezentującą 32 głosy i jedną reprezentującą 1 głos), natomiast J. N. otrzymał trzy karty do głosowania (jedną reprezentującą 32 głosy i dwie reprezentujące 1 głos). Powodem takiej podziału było zapewnienie maksymalnej tajności głosowania.

Pismem z dnia 26 września 2014r. powód dokonał zamiany roszczenia pozwu, w ten sposób, że wniosł o stwierdzenie nieistnienia zaskarżonej uchwały, a ewentualnie o stwierdzenie jej nieważności.

Postanowieniem z dnia 7 kwietnia 2015r. Sąd na podstawie art. 177 § 1 pkt 1 k.p.c. zawiesił postępowanie w niniejszej sprawie do czasu prawomocnego rozstrzygnięcia sprawy o sygnaturze PO VIII Ns – Rej 11465/14, toczącej się przed Sądem Rejonowym Poznań – Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu.

Na skutek zażalenia powoda postanowieniem z dnia 29 lipca 2015r. Sąd Apelacyjny w Poznaniu w sprawie I ACz 1090/15 uchylił zaskarżone postanowienie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Pozwana spółka (...) sp. z o.o. z siedzibą w P. wpisana jest do Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem (...). Kapitał zakładowy spółki wynosi 50.000 zł i dzieli się na 100 udziałów, każdy o wartości nominalnej 500 zł.

Wspólnikami pozwanej spółki byli powód W. J. i J. B., każdy posiadający po 33 udziały o wartości nominalnej 16.500 zł oraz J. N., posiadający 34 udziały o wartości nominalnej 17.000 zł.

okoliczność bezsporna, a nadto **dowód** : odpis z Krajowego Rejestru Sądowego pozwanego (k.53-54).

W dniach 25 kwietnia 2013r. i 10 maja 2013r. odbyło się nadzwyczajne zgromadzenie wspólników pozwanej spółki, podczas którego w dniu 10 maja 2013r. podjęta została uchwała nr 2 o odwołaniu z dniem 10 maja 2013r. powoda z funkcji prezesa zarządu pozwanej spółki.

okoliczność bezsporna, a nadto **dowód** : protokół nadzwyczajnego zgromadzenia wspólników pozwanej spółki rozpoczętego w dniu 25 kwietnia 2013r. i kontynuowanego po przerwie w dniu 10 maja 2013r. (k.200-202).

Postanowieniem z dnia 14 sierpnia 2013r. Sąd Rejonowy Poznań – Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu w sprawie sygn. akt VIII Ns Rej KRS 14087/13/676 upoważnił J. N. do zwołania nadzwyczajnego zgromadzenia wspólników pozwanej spółki w terminie trzech miesięcy od uprawomocnienia się postanowienia, z porządkiem obrad określonym we wniosku o upoważnienie, wyznaczając jednocześnie J. N. na przewodniczącego nadzwyczajnego zgromadzenia wspólników.

okoliczność bezsporna, a nadto **dowód** : postanowienie Sądu Rejonowego Poznań – Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu z dnia 14 sierpnia 2013r. w sprawie sygn. akt VIII Ns Rej KRS 14087/13/676 (k.29,84).

Pismami z dnia 16 września 2013r. J. N. zwołał nadzwyczajne zgromadzenie wspólników na dzień 2 października 2013r.

okoliczność bezsporna, a nadto **dowód** : zawiadomienia z dnia 16 września 2013r. o zwołaniu nadzwyczajnego zgromadzenia wspólników (k.30,86-89).

W dniu 2 października 2013r. odbyło się Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników pozwanej spółki, na który był reprezentowany cały kapitał zakładowy.

W porządku obrad przedmiotowego zgromadzenia został zawarty między innymi punkt „Podjęcie uchwały w przedmiocie odwołania Zarządu Spółki w dotychczasowym składzie”.

okoliczność bezsporna, a nadto **dowód** : protokół nadzwyczajnego zgromadzenia wspólników pozwanej spółki z dnia 2 października 2013r. – akt notarialny rep. A nr (...) (k.12-24), lista obecności (k.25), pełnomocnictwa (k.26-28).

Na powyższym zgromadzeniu podjęta została uchwała nr 5 o odwołaniu powoda z członkostwa w zarządzenie pozwanej spółki. Za podjęciem tej uchwały oddano 67 głosów, a przeciw 33 głosy. Powód przez swojego pełnomocnika D. T. głosował przeciw uchwale i zgłosił sprzeciw, który został zaprotokołowany.

Przed podjęciem powyższej uchwały pełnomocnik powoda zgłosiła sprzeciw co do jej treści, wskazując, iż jest niezgodna z porządkiem obrad, a także co do sposobu głosowania, w związku z tym, że powód i J. B. otrzymali pod 2 kwarty do głosowania, a J. N. otrzymał 3 karty do głosowania.

okoliczność bezsporna, a nadto **dowód** : protokół nadzwyczajnego zgromadzenia wspólników pozwanej spółki z dnia 2 października 2013r. – akt notarialny rep. A nr (...) (k.12-24), lista obecności (k.25), pełnomocnictwa (k.26-28), zdjęcie kart do głosowania (k.52).

Na w/w zgromadzeniu podjęto również między innymi uchwałę nr 6 o odwołaniu J. B. z członkostwa w zarządzenie spółki oraz uchwałę nr 7 o powołaniu J. N. do członkostwa w zarządzenie spółki.

okoliczność bezsporna, a nadto **dowód** : protokół nadzwyczajnego zgromadzenia wspólników pozwanej spółki z dnia 2 października 2013r. – akt notarialny rep. A nr (...) (k.12-24), lista obecności (k.25), pełnomocnictwa (k.26-28).

Pismem z dnia 1 października 2013r. pozwany wniósł o przywrócenie terminu do złożenia skargi na w/w postanowienie referendarza sądowego z dnia 14 sierpnia 2013r., oraz złożył skargę na to postanowienie.

okoliczność bezsporna, a nadto **dowód** : wniosek o przywrócenie terminu wraz ze skarga na postanowienie referendarza sądowego (k.33-37).

Pismem z dnia 3 października 2013r. powód wniósł o przywrócenie terminu do złożenia skargi na w/w postanowienie referendarza sądowego z dnia 14 sierpnia 2013r., oraz złożył skargę na to postanowienie.

okoliczność bezsporna, a nadto **dowód** : wniosek o przywrócenie terminu wraz ze skarga na postanowienie referendarza sądowego (k.39-47).

Oba powyższe wnioski zostały oddalone postanowieniami Sądu Rejonowego Poznań – Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu z dnia 9 października 2013r. oraz 14 października 2013r., z tym że ostatnie z tych postanowienie zostało zmienione postanowieniem Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 29 kwietnia 2014r. sygn. akt X Gz 247/14, w ten sposób, że przywrócono powodowi termin do złożenia skargi na orzeczenie referendarza sądowego. Ostatecznie postępowanie w przedmiocie zezwolenia na zwołanie zgromadzenia wspólników pozwanej spółki zostało umorzone postanowieniem 18 maja 2015r., z uwagi na śmierć wnioskodawcy J. N..

okoliczność bezsporna, a nadto **dowód** : postanowienie Sądu Rejonowego Poznań – Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu z dnia 9 października 2013r. sygn. akt PO VIII Ns – Rej. (...) (k.93-95), postanowienie Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 29 kwietnia 2014r. sygn. akt X Gz 247/14 (k.146-150).

Sąd zważył co następuje:

W niniejszej sprawie powód, po modyfikacji dokonanej pismem z dnia 26 września 2014r., w pierwszej kolejności wnosił o ustalenie nieistnienia zaskarżonej uchwały, a w dalszej kolejności ewentualnie o stwierdzenie jej nieważności.

W myśl art. 189 k.p.c. powód może żądać ustalenia przez sąd istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego lub prawa, gdy ma w tym interes prawny.

Kluczową przesłanką zasadności powództwa o ustalenie jest posiadanie przez powoda interesu prawnego. Interes prawny nie decyduje wprost o zasadności powództwa, a jedynie warunkuje możliwość badania i ustalania prawdziwości twierdzeń powoda, że dany stosunek prawny lub prawo istnieje (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 czerwca 2009r. II CSK 33/09 LEX nr 515730). Interes prawny jest to interes dotyczący szeroko rozumianych praw i stosunków prawnych. W przypadku ustalenia praw lub stosunków prawnych występuje z reguły (ale nie tylko) wówczas, gdy istnieje niepewność tego prawa lub stosunku prawnego zarówno z przyczyn faktycznych, jak i prawnych. Niepewność może wynika z wielu przyczyn. Może być wynikiem zarówno spodziewanego kwestionowania prawa lub kwestionowania istnienia stosunku prawnego. Niepewność może powstać wskutek naruszenia prawa. Przyczyną niepewności może być sama ewentualność powstania skutków naruszenia prawa, gdy istnieją czasowe ograniczenia dochodzenia roszczeń danego rodzaju (M. Jędrzejewska w T. Ereciński, J. Gudowski, M. Jędrzejewska Kodeks postępowania cywilnego Komentarz Część pierwsza Postępowanie rozpoznawcze tom 1 pod red. T. Erecińskiego Warszawa 2006 s. 448). Pojęcie interesu prawnego w ustaleniu w procesie istnienia lub nieistnienia prawa lub stosunku prawnego powinno być pojmowane elastycznie z uwzględnieniem celowościowej wykładni pojęcia interesu prawnego, konkretnych okoliczności danej sprawy i od tego, czy w drodze powództwa o świadczenie strona może uzyskać pełną ochronę swoich praw (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 czerwca 2005r. V CK 704/04 LEX nr 180875). W orzecnictwie zwraca się uwagę, że powództwo o ustalenie prawa lub stosunku prawnego jest możliwe nie tylko wówczas, gdy interes prawny wynika z bezpośredniego zagrożenia prawa powoda, ale także gdy zmierza do zapobieżenia temu zagrożeniu. Powód musi udowodnić w procesie o ustalenie, że ma interes prawny w wytoczeniu powództwa przeciwko konkretnemu pozwanemu, który przynajmniej potencjalnie stwarza zagrożenie dla jego prawnie chronionych interesów, a sam skutek, jaki wywoła uprawomocnienie się wyroku ustalającego zapewni powodowi ochronę jego praw przez definitywne zakończenie istniejącego między stronami sporu lub prewencyjnie zapobiegnie powstaniu w przyszłości takiego sporu tj. obiektywnie odpadnie podstawa jego powstania (wyrok Sądu

Najwyższego z dnia 18 czerwca 2009r. II CSK 33/09 LEX nr 515730, wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 5 kwietnia 2007r. III AUa 1518/05 LEX nr 257445).

W kwestii interesu prawnego zwraca się w doktrynie uwagę, że w sytuacjach, w których występuje równocześnie – obok, także inna forma ochrony praw powoda brak, jest interesu prawnego dla powództwa o ustalenie. Przyjmuje się, że możliwość wytoczenia powództwa o zasądzenie wyklucza po stronie powoda istnienie interesu prawnego w wytoczeniu powództwa o ustalenie naruszenia prawa lub stosunku prawnego (M. Jędrzejewska w T. Ereciński, J. Gudowski, M. Jędrzejewska Kodeks postępowania cywilnego Komentarz Część pierwsza Postępowanie rozpoznawcze tom 1 pod red. T. Erecińskiego Warszawa 2006 s. 449). Powyższe nie ma charakteru bezwzględnego, bowiem zarówno w doktrynie, jak i w orzecznictwie dopuszcza się istnienie interesu prawnego w ustaleniu, w sytuacji, w której przysługują równocześnie inne roszczenia. W wyroku z dnia 24 maja 2005r. V CK 644/04 LEX nr 180825 Sąd Najwyższy wskazał, że odmienne są skutki wydania orzeczenia ustalającego nieważność oświadczeń woli (art. 189 k.p.c.) oraz orzeczenia pozbawiającego wykonalności istniejący tytuł wykonawczy (art. 840 § 1 k.p.c.), a także odmienny charakter tych orzeczeń. Orzeczenie pozbawiające tytuł wykonawczy wykonalności ma charakter konstytutywny; orzeczenie ustalające nieważność złożonych oświadczeń woli (nieistnienie stosunku prawnego) – deklaratywny. Skutek kształtujący związany jest bowiem ze złożeniem przez określony podmiot oświadczenia o uchyleniu się od skutków prawnych wadliwego oświadczenia woli, lub od wystąpienia innych zdarzeń, z którymi łączy się wygaśnięcie istniejącego uprzednio stosunku prawnego.

Mając na uwadze okoliczności sprawy uznać należy, iż powód posiadał interes prawny w żądaniu stwierdzenia nieistnienia przedmiotowej uchwały. Powód jest współnikiem pozwanej spółki, a zatem jego interes prawny obejmował również dążenie do wyjaśnienia sytuacji w pozwanej spółce, dotyczącej posiadania i składu organu spółki, jakim jest zarząd, a zatem możliwości jej działania, zarówno wewnątrz, jak i w stosunkach z osobami trzecimi. Co istotne zaskarżoną uchwałą odwołano powoda z funkcji prezesa zarządu, a w konsekwencji rozwiązano z nim umowę o pracę. Zaskarżone zatem uchwały odnoszą się bezpośrednio do sfery praw i obowiązków powoda w jego relacjach z pozwaną spółką. Powód miał zatem interes w ustaleniu, czy nadal jest prezesem zarządu pozwanej spółki, czy też funkcję tę pełni inna osoba.

Posiadanie interesu prawnego nie było wystarczającą podstawą do uwzględnienia powództwa ale warunkiem umożliwiającym rozważenia merytorycznych podstaw zaskarżonej uchwały. Koniecznym było bowiem ustalenie, czy w istocie zaistniały przesłanki, które wskazywał powód, a które jego zdaniem świadczą o tym, że sporna uchwała nie została skutecznie podjęta, a zatem nie istnieje.

Powód nieistnienia uchwały upatrywał w wadliwości zwołania zgromadzenia współników w dniu 2 października 2013r. Powód twierdził, że zgromadzenie zostało zwołane przez osobę nieuprawnioną, a w konsekwencji nie było władne do podejmowania uchwał. Powód przyznał wprawdzie, że na zgromadzeniu reprezentowany był cały kapitał zakładowy, jednakże nie mogło ono podejmować uchwał w trybie art. 240 k.s.h. albowiem powód zgłosił w tym zakresie sprzeciw. Przywołany przepis stanowi, że uchwały można powziąć pomimo braku formalnego zwołania zgromadzenia współników, jeżeli cały kapitał zakładowy jest reprezentowany, a nikt z obecnych nie zgłosił sprzeciwu dotyczącego odbycia zgromadzenia lub wniesienia poszczególnych spraw do porządku obrad.

Odnosząc się do kwestii zwołania zgromadzenia z dnia 2 października 2013r. wskazać należy, iż zgromadzenie to nie zostało zwołane przez zarząd spółki, a przez jednego ze współników w trybie art. 237 § 1 k.s.h., zgodnie z którym jeżeli w terminie dwóch tygodni od dnia przedstawienia żądania zarządowi nadzwyczajne zgromadzenie współników nie zostanie zwołane, sąd rejestrowy może, po wezwaniu zarządu do złożenia oświadczenia, upoważnić do zwołania nadzwyczajnego zgromadzenia współników występujących z tym żądaniem. Sąd wyznacza przewodniczącego tego zgromadzenia. W niniejszej sprawie jeden ze współników pozwanej spółki (...) uzyskał bowiem postanowieniem z dnia 14 sierpnia 2013r. Sądu Rejonowego Poznań – Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu w sprawie sygn. akt VIII Ns Rej KRS 14087/13/676 upoważnienie do zwołania zgromadzenia. Zgromadzenie odbyło się w określonym przez Sąd terminie, wszyscy współnicy zostali o nim zawiadomieni pisemnie, a w zawiadomieniu wskazano, nie tylko czas i miejsce odbycia zgromadzenia oraz porządek obrad, ale zgodnie z art. 237 § 3 k.s.h. postanowienie sądu, stanowiące

podstawę zwołania zgromadzenia. Zwołujący zgromadzenie dopełnił zatem wymaganych prawem obowiązków, dotyczących zwołania zgromadzenia. Powód zwracał jednak uwagę, iż zaskarżył postanowienie sądu rejestrowego. Zwrócić należy uwagę, iż przedmiotowe postanowienie uprawomocniło się 3 września 2013r. i stan prawomocności istniał w dacie odbycia spornego zgromadzenia, gdyż ani powód, ani pozwana spółka w przewidzianym terminie nie zaskarżyli tego postanowienia. Pozwana spółka wniosek o przewrócenie terminu do złożenia skargi na postanowienie referendarza sądowego oraz skargę na postanowienie referendarza sądowego złożyła w dniu 1 października 2013r., a powód podobny wniosek w imieniu własnym złożył w dniu 3 października 2013r., a więc już po odbyciu zgromadzenia. Samo złożenie wniosku nie uchyliło jednak automatycznie stanu prawomocności, tym bardziej, że oba wnioski o przywrócenie terminu zostały oddalone, a skargi odrzucone postanowieniami z dnia 9 października 2013r. oraz 14 października 2013r. Wprawdzie ostatnie z tych postanowień zostało zmienione postanowieniem Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 29 kwietnia 2014r. sygn. akt X Gz 247/14, w ten sposób, że przywrócono powodowi termin do złożenia skargi na postanowienie referendarza sądowego, jednakże nie miało to wpływu na niniejsze postępowanie, gdyż ostatecznie postępowanie przed sądem rejestrowym zostało umorzone postanowieniem z dnia 18 maja 2015r., z uwagi na śmierć wnioskodawcy J. N.. Wszystkie te postanowienia zapadły już po odbyciu zgromadzenia, a zatem nie mogły wpłynąć na jego ważność. Samo postanowienie o upoważnieniu do zwołania zgromadzenia nie zostało natomiast nigdy uchylone. Przyjęcie odmiennego poglądu prowadziło do naruszenia pewności obrotu prawnego. Oznaczałoby, że nawet po wielu miesiącach można by przy użyciu instytucji przywrócenia terminu, dążyć do podważenia sądowego upoważnienia do zwołania zgromadzenia wspólników, a w konsekwencji podjętych na nim uchwał, co mogłoby mieć wpływ nie tylko na funkcjonowanie samej spółki, ale również jej relacje z osobami trzecimi (np. nieważność zawartych umów). Sąd stoi na stanowisku, że oceny prawidłowości zwołania zgromadzenia i możliwości podejmowania przez nie uchwał, oceniać należy na chwilę odbycia zgromadzenia. W niniejszej sprawie w dniu 2 października 2013r. J. N. był upoważniony do zwołania zgromadzenia i zgromadzenie to zwołał zgodnie z obowiązującymi przepisami. W tym miejscu z całą mocą podkreślić należy, iż zgodnie z treścią art. 694⁵§ 2 k.p.c., postanowienie w sprawie upoważnienia do zwołania zgromadzenia wspólników jest skuteczne i wykonalne z chwilą jego wydania (Krzysztof Strzelczyk Komentarz do art. 237 Kodeksu spółek handlowych – Lex).

Mając powyższe na uwadze przyjąć należy, iż zgromadzenie wspólników pozwanej spółki z dnia 2 października 2013r. było zwołane prawidłowo, a podjęte na nim uchwały nie mogą być uznane za nieistniejące. Konsekwencją powyższego było oddalenie powództwa w zakresie dotyczącym stwierdzenia nieistnienia uchwały i konieczność rozważenia przez Sąd zgłoszonego roszczenia ewentualnego, dotyczącego nieważności uchwały.

Stosownie do treści art. 250 k.s.h. prawo do wytoczenia powództwa o uchylenie uchwały wspólników przysługuje:

- 1) zarządowi, radzie nadzorczej, komisji rewizyjnej oraz poszczególnym ich członkom,
- 2) wspólnikowi, który głosował przeciwko uchwale, a po jej powzięciu zażądał zaprotokołowania sprzeciwu,
- 3) wspólnikowi bezzasadnie niedopuszczonemu do udziału w zgromadzeniu wspólników,
- 4) wspólnikowi, który nie był obecny na zgromadzeniu, jedynie w przypadku wadliwego zwołania zgromadzenia wspólników lub też powzięcia uchwały w sprawie nieobjętej porządkiem obrad,
- 5) w przypadku pisemnego głosowania, wspólnikowi, którego pominięto przy głosowaniu lub który nie zgodził się na głosowanie pisemne albo też który głosował przeciwko uchwale i po otrzymaniu wiadomości o uchwale w terminie dwóch tygodni zgłosił sprzeciw.

W myśl art. 252 § 1 k.s.h osobom lub organom spółki, wymienionym w art. 250 k.s.h., przysługuje prawo do wytoczenia przeciwko spółce powództwa o stwierdzenie nieważności uchwały wspólników sprzecznej z ustawą. Przepisu art. 189 Kodeksu postępowania cywilnego nie stosuje się.

Paragraf 3 przywołanego powyżej przepisu stanowi, że prawo do wniesienia powództwa wygasa z upływem sześciu miesięcy od dnia otrzymania wiadomości o uchwale, jednakże nie później niż z upływem trzech lat od dnia powzięcia uchwały.

Sprzecznosc uchwały z ustawą obejmuje nie tylko konfrontację merytorycznej zawartości uchwały (naruszenie prawa materialnego), ale odnosi się także do naruszeń na etapie podejmowania uchwały (naruszenie prawa formalnego, na przykład wadliwie zwołane zgromadzenie). Tylko w przypadku naruszenia prawa formalnego badaniu podlega, czy owa wadliwość miała choćby potencjalny wpływ na treść uchwały.

Przed merytorycznym rozpatrzeniem zarzutów skierowanych przez powoda w stosunku do zaskarżonych uchwał, koniecznym jest w pierwszej kolejności ustalenie, czy dochował on wszystkich wymaganych prawem przesłanek dla skutecznego zaskarżenia uchwały oraz przede wszystkim, czy posiadał ona legitymację do jej zaskarżenia.

Poza sporem pozostawało, że powód jest wspólnikiem pozwanej spółki. Na zgromadzeniu wspólników w dniu 2 października 2013r. powód nie był obecny osobiście, ale był reprezentowany przez pełnomocnika. Pełnomocnik powoda głosował przeciwko podjęciu zaskarżonej uchwały, a po jej podjęciu zgłosił sprzeciw, który został zaprotokołowany. Powód zachował również termin do wytoczenia powództwa. Uchwała została podjęta bowiem w dniu 2 października 2013r., a powództwo wytoczone w dniu 7 października 2013r.

W pierwszej kolejności podkreślić należy, iż wszelkie nieprawidłowości w zwołaniu zgromadzenia wspólników, podobnie, jak i inne uchybienia w podejmowaniu uchwały, mające charakter wyłącznie formalny, mogą stanowić skuteczną podstawę żądania stwierdzenia nieważności uchwały, tylko wtedy, gdy wpłynęły na jej treść (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 2005 r. III CK 477/04 LEX nr 402285, a także wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 grudnia 1998 r. I CKN 243/98 OSNC 1999/6/116). Powód powinien zatem wykazać nie tylko naruszenie określonych przepisów, ale również udowodnić, że ich naruszenie wpłynęło na podjęcie zaskarżonej uchwały.

Sąd nie podzielił podnoszonych przez powoda zarzutów dotyczących nieważności zaskarżonej uchwały. Powód wskazywał, iż zaskarżona uchwała dotyczyła kwestii, która została już poprzednio rozstrzygnięta. Zgromadzenie wspólników pozwanej spółki podjęło już bowiem w dniu 10 maja 2013r. uchwałę o odwołaniu powoda z funkcji prezesa zarządu, a tym samym w ocenie powoda nie mogło podjąć ponownie uchwały w tym przedmiocie. Zwrócić należy uwagę, iż wspomniana uchwała z dnia 10 maja 2013r. została zaskarżona przez powoda, a postępowanie dotyczące stwierdzenia nieważności tej uchwały nie zostało jeszcze zakończone. Okoliczność powyższa nie skutkowałą jednak nieważnością zaskarżonej uchwały. Żaden z obowiązujących przepisów nie zabrania dwukrotnego podejmowania uchwał w tej samej sprawie. Jeżeli bowiem pierwsza z uchwał okaże się ważna i skuteczna, druga z uchwał nie będzie automatycznie nieważna, a jedynie bezskuteczna, co i tak skutkowałąby oddaleniem powództwa, gdyż zbędnym będzie wówczas badanie kwestii ważności takiej uchwały. Na marginesie wskazać należy, iż racjonalne w ocenie Sądu były argumenty pozwanej spółki, dotyczące ponownego podjęcia uchwały o odwołaniu powoda z funkcji prezesa zarządu. Pozwany wskazywał bowiem, iż pierwsza uchwała została zaskarżona i wobec wątpliwości, co do jej ważności, chcąc uniknąć długotrwałego okresu niepewności (do czasu zakończenia postępowania sądowego), podjęta została ponowna uchwała. Miało to istotne znaczenia, albowiem uchwała dotyczyła kwestii reprezentacji, a zatem mogły powstawać wątpliwości, w relacjach z osobami trzecimi, czy powód jest uprawniony do reprezentacji pozwanego, czy też nie.

Pozwany wskazywał również, iż zaskarżona uchwała pozostaje w sprzeczności z porządkiem obrad, objętym upoważnieniem. W porządku obrad wskazano bowiem, że ma zostać podjęta uchwała w przedmiocie odwołania zarządu spółki w dotychczasowym składzie. W ocenie powoda takie sformułowanie punktu porządku obrad oznaczało, że miała zostać podjęta jedna uchwała o odwołaniu całego zarządu. Tymczasem na spornym zgromadzeniu podjęte zostały dwie uchwały, każda o odwołaniu jednego z członków zarządu. Zgodnie z treścią art. 201 § 4 k.s.h. członek zarządu jest powoływany i odwoływany uchwałą wspólników, chyba że umowa spółki stanowi inaczej. Przepis ten zatem wskazuje na odwoływanie i powoływanie poszczególnych członków zarządu, a nie całego zarządu jako organu. Nie mniej jak już wskazywano, podjęte zostały dwie uchwały, które łącznie odwołały cały dotychczasowy skład zarządu

pozwaney spółki. Nie miało zatem znaczenia, czy kwestia odwołania zarządu została dokonana jedną uchwałą, czy też dwoma. Kwestia ta miała zatem tylko charakter techniczny i nie skutkowała nieważnością zaskarżonej uchwały.

Nie uzasadnione były także twierdzenia powoda, że gdyby J. N. w inny sposób sformułował treść porządku obrad, to Sąd nie udzieliłby zgody na zwołanie zgromadzenia. Powyższe pozostawało wyłącznie w sferze twierdzeń powoda. Nie zaferował on żadnych dowodów, które potwierdziłby, że Sąd nie badał w wystarczającym zakresie okoliczności dotyczących zwołania zgromadzenia i planowanego porządku obrad.

Powód wskazywał również na nieprawidłowości dotyczące kart do głosowania. W niniejszej sprawie nie wydano bowiem wspólnikom jednej karty lub też tylu kart, ile przysługiwało im głosów, ale dwóm wspólnikom (powodowi i J. B.) wydano po dwie karty, a J. N. wydano trzy karty. Pozwany wskazywał, iż wynikało to z faktu, że wspólnikom przysługiwała różna ilość głosów i chcąc maksymalnie zachować obowiązującą zasadę tajności głosowania, wydano każdemu wspólnikowi po jednej karcie obejmującej 32 głosy, oraz dodatkowo po jednej lub dwie karty obejmujące po jednym głosie (J. N. posiadał jeden głos więcej, niż pozostali wspólnicy). Zauważyć należy, iż żaden z obowiązujących przepisów nie zabrania takiego rozwiązania, w szczególności nie nakazuje wydać wspólnikowi tylko jednej karty do głosowania. Bez znaczenia pozostaje ile kart otrzymali poszczególni wspólnicy. Istotnym pozostawało, aby upoważniały one do oddania tylko tylu głosów, ile przysługiwało poszczególnym wspólnikom. Nie budziło wątpliwości, że łączna suma oddanych głosów wyniosła 100, a zatem użycie kilku kart nie wpłynęło na wynik głosowania. Na marginesie wskazać należy, iż w pozwanej spółce było trzech wspólników, a pozwany głosował przeciwko podjęciu uchwały. Mając na uwadze wynik głosowania nie budziło wątpliwości w jaki sposób głosowali poszczególni wspólnicy, jak również to, że każdy z nich oddał całość głosów za albo przeciw podjęciu uchwały.

Reasumując powyższe rozważania wskazać należy, iż zgłoszone powództwo okazało się niezasadne w całości. Zgromadzenie wspólników w dniu 2 października 2013r. zostało zwołane w sposób prawidłowy i umocowane było do podejmowania uchwał. Podjęta uchwała objęta była porządkiem obrad, a przy jej podejmowaniu nie naruszono obowiązujących przepisów dotyczących głosowania. Na przeszkodzie podjęciu zaskarżonej uchwały nie stało wcześniejsze podjęcie uchwały o tożsamej treści, skoro istniały zastrzeżenia co do jej ważności. Powyższe ustalenia Sąd dokonał w oparciu o materiał dowodowy, obejmujący dokumenty przedłożone przez strony postępowania, których treść, ani prawdziwość nie była kwestionowana przez strony. Jednocześnie postanowieniem z dnia 8 grudnia 2015r. Sąd oddalił wniosek o przeprowadzenie dowodu z przesłuchania powoda, uznając, iż materiał dowodowy, w postaci dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy, był wystarczający dla rozstrzygnięcia sprawy. W konsekwencji koniecznym było oddalenie powództwa w całości, tak co do roszczenia głównego, jak i ewentualnego.

O kosztach procesu Sąd orzekł w punkcie 2 wyroku obciążając nimi w całości powoda, jako stronę przegrywającą proces. W tym zakresie Sąd oparł się na przepisach art. 98 § 1 i § 3 k.p.c. Zgodnie z ich brzmieniem strona przegrywająca sprawę jest obowiązana zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony. Do powyższych kosztów stosownie do § 3 przywołanego powyżej przepisu należą dla strony reprezentowanej przez adwokata wynagrodzenie nie wyższe niż stawki określone w odrębnych przepisach i wydatki jednego adwokata, koszty sądowe oraz koszty nakazanego przez sąd osobistego stawiennictwa strony.

Na koszty postępowania poniesione przez pozwanego w niniejszym procesie składały się jedynie koszty zastępstwa procesowego i koszty opłaty skarbowej od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł. Wysokość kosztów zastępstwa procesowego Sąd ustalił w oparciu o treść § 11 ust. 1 pkt 21 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (tekst jednolity Dz. U. z 2013r. poz. 461 ze zm.), a w przypadku postępowania zażaleniowego - § 11 ust. 1 pkt 21 w zw. z § 13 ust. 2 pkt 2 w/w rozporządzenia. Sąd ustalając wysokość kosztów zastępstwa procesowego miał na uwadze, że w niniejszej sprawie powód sformułował zarówno roszczenie główne, jak i ewentualne, co skutkowało musiło przyznaniem zwrotu kosztów, co do każdego z tych roszczeń.

Jednocześnie wobec rozpatrzenia roszczenia ewentualnego, które nie zostało przez powoda opłacone, koniecznym było nakazanie ściągnięcia od powoda na rzecz Skarbu państwa – Sądu Okręgowego w Poznaniu kwoty 2.000 zł tytułem opłaty od pozwu od roszczenia ewentualnego.

SSO Iwona Dziamska